

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12112/2022
30.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босилковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Узелац адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Дамир Перић адвокат из ..., са умешачем на страни туженог ВВ, јавним бележником из ..., чији је пуномоћник Зорица Срећковић адвокат из ..., ради утврђења ништавости заложне изјаве, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2026/2021 од 14.12.2021. године, на седници одржаној 30.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2026/2021 од 14.12.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев умешача на страни туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П 1477/20 од 23.04.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, утврђено је да је ништава заложна изјава ОПУ 1042/2018, оверена 25.07.2018. године пред јавним бележником ВВ, па је обавезан тужени да трпи брисање заложног права уписаног у његову корист у листу непокретности ... к.о. ..., у односу на парцелу број .../... . Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 204.962,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2026/2021 од 14.12.2021. године, ставом првим изреке, усвојене су жалбе туженог и умешача на страни туженог и преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев, а тужилац обавезан да накнади туженом трошкове парничног поступка од 330.575,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев умешача на страни туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Умешач на страни туженог је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. и 403. став 2. тач. 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23; у даљем тексту: ЗПП), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је децембра 2013. године купио пословне просторије укупне површине 161м² као предузетник, односно власник ... у ... (брисан је из регистра привредних субјеката 27.05.2019. године) и почео да гради објекат недалеко од свог ресторана. У периоду од 2014. до 2016. године позајмио је од туженог у више наврата укупно 30.000 евра.

Тужилац и његова супруга су 27.06.2017. године сачинили изјаву – признаницу о томе да су као супружници и солидарни зајмопримци у више наврата позајмили од туженог 30.000 евра укупно, уз обавезу да тај дуг врате до 01.08.2016. године, који нису вратили, те да се солидарно обавезују да ће га вратити са каматом до 30.12.2017. године, која је оверена од стране јавног бележника – умешача на страни туженог 27.07.2017. године под УОП – И: 4461-2017.

Између тужиоца и туженог закључен је 25.07.2018. године уговор о зајму којим су најпре констатоване околности из наведене изјаве, а затим се тужилац обавезао да врати 30.000 евра које је тужени позајмио њему и његовој супрузи, као и 1.347 евра на име законске затезне камате, најкасније до 30.09.2018. године (и тај уговор је такође оверен од стране умешача). Истог дана је тужилац дао и заложну изјаву (тог дана умешач је и њу оверио под ОПУ 1042-2018) којом се безусловно сагласио да се у корист туженог, ради обезбеђења потраживања туженог по основу уговора о зајму од 25.07.2018. године, упише вансудска хипотека на тужиочевом ресторану. Изјавом је констатовано да је тужилац заложену непокретност стекао у брачној заједници са својом супругом, али и да на предметној имовини друга лица не полажу било које својинско или друго право које искључује, умањује или ограничава тужиочево право својине, те да га је јавни бележник поучио да је имовина стечена у браку и ванбрачној заједници заједничка имовина супружника, односно ванбрачних партнера, да је за њено отуђење потребна сагласност другог супружника односно ванбрачног партнера, да је заложена предметна непокретност заједничка имовина тужиоца и његове супруге, као и да је потребно да се и супруга сагласи у форми јавнобележничког записа са његовом заложном изјавом.

Тужиочев брак (закључен 1983. године) разведен је пресудом од 13.02.2020. године, чијом је изреком утврђено и да се странке одричу међусобних потраживања по основу имовине заједнички стечене у браку, као и међусобних права и обавеза по основу те имовине. Тужилац није измирио дуг у уговореном року, па је тужени поднео

суду предлог за извршење и заложена непокретност је продата на јавној продаји маја 2020. године.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је утврдио ништавост заложне изјаве полазећи од одредаба из чл. 171. став 1, 174. ст. 1. и 3. и 176. став 2. Породичног закона, као и члана 3, члана 6. став 2. и чл. 10. и 14. Закона о хипотеци. Првостепени суд закључује да заложну изјаву дату ради уписа заложног права на непокретности која је у заједничкој својини супружника морају дати оба супружника и то изричито и у форми потребној за давање заложне изјаве односно у облику јавно бележничког записа или јавно бележнички потврђене (солемизоване) исправе. Како таква сагласност не може бити прећутна, нити се може претпоставити, већ мора бити изричита и јасно дата, а ње није било, првостепени суд закључује да је наведена заложна изјава ништава.

По налажењу другостепеног суда, из правноснажне пресуде којом је разведен брак тужиоца и његове супруге произилази да су супружници том пресудом поделили заједничку имовину тако што су се одрекли међусобних потраживања по основу заједнички стечене имовине у браку, као и свих међусобних права и обавеза по основу те имовине, те да је на тај начин заложена непокретност припала тужиоцу, пошто се његова бивша супруга, која је такође била зајмопримац зајма обезбеђеног хипотеком, одрекла свог сувласничког удела на заложеној непокретности у корист тужиоца. Стога, по налажењу другостепеног суда, на дан 13.02.2020. године када је донета пресуда о разводу брака, престала је и законска претпоставка о упису наведене непокретности на оба супружника, с обзиром на одредбу члана 176. став 2. Породичног закона.

По налажењу Врховног суда, правилно је поступио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за утврђење ништавости заложне исправе, применивши одредбу члана 176. Породичног закона којом је прописано да се сматра да је упис извршен на оба супружника и када је извршен на име само једног од њих, осим ако није закључен писмени споразум супружника о деоби заједничке имовине, односно брачни уговор, или је о правима супружника на непокретности одлучивао суд. У конкретном случају постоји споразум странака садржан у пресуди о разводу брака из кога произилази да тужиочева бивша супруга не истиче никакво потраживање према тужиоцу и да се и она, као и тужилац, одричу међусобних потраживања по основу имовине заједнички стечене у браку, као и међусобних права и обавеза по основу те имовине. Како је обавезе враћања заједничког дуга туженом на себе преузео тужилац, обезбедивши то потраживање туженог заложном изјавом на предметној имовини, а с обзиром на споразум супружника који је суд констатовао пресудом о разводу брака од фебруара 2020. године, произилази да су се супружници споразумно договорили да спорна непокретност представља власништво тужиоца, због чега је у конкретном случају правилном применом материјалног права донета одлука о тужбеном захтеву.

Суд је ценио наводе ревизије, па је нашао да су исти неосновани. Како је другостепени суд за своју одлуку дао јасне и потпуне разлоге које Врховни суд у свему прихвата као правилне, супротни наводи ревизије нису основани.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у првом ставу изреке.

Пошто трошкови одговора на ревизију не представљају потребне трошкове ради вођења парнице у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа-судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић